EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 17.6.2025
COM(2025) 823 final/2

2025/0177 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af direktiv 2009/43/EF og 2009/81/EF for så vidt angår forenklingen af overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for EU og forenklingen af sikkerheds- og forsvarsindkøb

{SWD(2025) 820 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Den russiske invasion af Ukraine har understreget behovet for et styrket EU-dækkende marked for forsvarsprodukter, der kan støtte medlemsstaternes forsvarsberedskab i lyset af nye sikkerhedstrusler. Den igangværende konflikt har blotlagt sårbarheder i det europæiske forsvarslandskab og understreget betydningen af en sammenhængende og modstandsdygtig forsvarsindustriel base. Et velfungerende europæisk forsvarsmarked er afgørende for at sikre, at medlemsstaterne har adgang til de forsvarskapaciteter, -teknologier og -produkter, der er nødvendige for at reagere effektivt på nuværende og fremtidige sikkerhedsudfordringer.

Virkningen af det skiftende geopolitiske landskab på det europæiske forsvarsmarked har været betydelig, med forstyrrelser i forsyningskæderne, øget efterspørgsel efter forsvarsprodukter og et stigende behov for interoperable og innovative løsninger. Den eksisterende lovgivning, der påvirker det europæiske forsvarsmarked, er imidlertid ikke fuldt ud tilpasset de nuværende udfordringer, hvilket hindrer medlemsstaterne i at reagere hurtigt og effektivt på nye trusler.

Som reaktion på disse udfordringer skal Den Europæiske Union tage skridt til at styrke det EU-dækkende marked for forsvarsprodukter og fremme en mere integreret og konkurrencedygtig forsvarsindustriel base. Ved at skabe et mere robust og modstandsdygtigt europæisk forsvarsmarked kan Unionen støtte medlemsstaternes forsvarsberedskab, fremme europæisk strategisk autonomi og bidrage til et mere stabilt og sikkert europæisk sikkerhedsmiljø.

Som anført i den fælles hvidbog for europæisk forsvarsberedskab 2030[1] kræver "*genopbygning af det europæiske forsvar [...] som udgangspunkt massive investeringer over en længere periode. Sammen skal vi fremskynde arbejdet på alle områder for hurtigst muligt at øge Europas forsvarsberedskab, så vi kan sikre, at Europa har en stærk og tilstrækkelig europæisk forsvarsposition senest i 2030". "På grundlag af fremskrivninger af den gradvise udbredelse [af de instrumenter, der foreslås i ReArm Europe-planen/Readiness 2030,] kan forsvarsinvesteringerne nå op på mindst 800 mia. EUR over de næste fire år"*.

Genopbygning af det europæiske forsvar vil kræve massive investeringer over en længere periode, både offentlige og private. I betragtning af ovenstående og i forlængelse af Rådets opfordring til Europa-Kommissionen om at fremskynde arbejdet på alle områder for på afgørende vis at øge Europas forsvarsberedskab 2030 har dette forslag til formål at skabe bedre EU-retlige rammer for forsvarsberedskabsaktiviteter og generelt optrappe til et niveau, der på troværdig vis kan afskrække fra enhver risiko for væbnet aggression.

Det har til formål at afhjælpe det presserende behov for at dække de betydelige investeringsunderskud på forsvarsområdet, der er blevet akkumuleret i løbet af de seneste årtier, ved bedre at tilpasse de lovgivningsmæssige rammer til den ekstraordinære indsats, der kræves på dette område. Mere specifikt fremsætter Kommissionen med det nuværende forslag forenklingsforslag for at fjerne lovgivningsmæssige hindringer, lette og fremskynde indkøb af

[1] Fælles hvidbog om europæisk forsvarsberedskab 2030. JOIN(2025) 120 final af 19.3.2025.

forsvarsmateriel og overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for EU og fremme det europæiske forsvarsberedskab og den europæiske industrielle opbygning.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

Forslaget har til formål at tilpasse bestemmelserne om det EU-dækkende forsvarsmarked til det nuværende sikkerhedsscenarie ved at indføre målrettede tilpasninger, der forenkler de administrative procedurer, mindsker bureaukratiet og tilvejebringer mere fleksible løsninger. Ved at strømline procedurerne og mindske de bureaukratiske hindringer sigter forslaget mod at skabe et mere smidigt og lydhørt europæisk forsvarsmarked, der er bedre rustet til at støtte medlemsstaternes forsvarsberedskabsbestræbelser og fremme udviklingen af en konkurrencedygtig og innovativ europæisk forsvarsindustri. Forslaget følger den vision og de mål, der er fastlagt i den fælles hvidbog om europæisk forsvarsberedskab 2030, og har til formål at lette gennemførelsen af ReArm Europe-planen – beredskab 2030. Det indeholder også bestemmelser, der specifikt har til formål i højere grad at tilpasse EU's forordning om indkøb og overførsler af forsvarsmateriel til behovene i forbindelse med gennemførelsen af EU's forsvarsindustriprogrammer såsom Den Europæiske Forsvarsfond.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

De foreslåede foranstaltninger til styrkelse af EU's forsvarsmarked er udformet med henblik på at bygge videre på og supplere eksisterende politiske bestemmelser med det formål at styrke Europas forsvarskapacitet og støtte medlemsstaternes forsvarsberedskab. De tilpasninger, der indføres med disse foranstaltninger, er begrænset til, hvad der er nødvendigt for at sikre, at medlemsstaterne kan nå det krævede forsvarsberedskabsniveau i den nærmeste fremtid som reaktion på udviklingen i sikkerhedslandskabet og behovet for at afværge nye trusler.

Forslaget er en del af en pakke af foranstaltninger, der udvider de bestemmelser til forsvarssektoren og mere specifikt til forsvarsberedskabsformål, herunder forsvarsproduktion og -forsyningskæde, som andre områder i øjeblikket nyder godt af. Formålet er at opfylde Kommissionens tilsagn om at: 1) styrke Europas forsvarskapacitet som reaktion på bekymringer over den russiske aggression og 2) opbygge EU's forsvarsindustri og opfordre til massive langsigtede investeringer i forsvarskapaciteter for at afværge trusler gennem en forenklingsproces, der tager hånd om den administrative byrde og mindsker bureaukratiet.

I henhold til programmet for målrettet og effektiv regulering (Refit) sikrer Kommissionen, at dens lovgivning er egnet til formålet, er målrettet interessenternes behov og minimerer byrderne, samtidig med at lovgivningens målsætninger nås. Dette forslag er derfor en del af Refit-programmet, der mindsker unødvendige byrder for forsvarssektoren ved at tilpasse dem til de regler, der i øjeblikket gælder for de forskellige procedurer og ordninger.

Det nuværende forslag fokuserer på de faktiske behov for forsvarsberedskab, hvilket gør opfyldelsen af lovgivningens mål mere effektiv og mindre byrdefuld for virksomheder og offentlige myndigheder.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

Forslaget ændrer gældende direktiver. Retsgrundlaget for forslaget er derfor det samme som retsgrundlaget for de ændrede direktiver, nemlig artikel 53, stk. 2, artikel 62 og artikel 114, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Artikel 114 i TEUF er et generelt retsgrundlag, der har til formål at oprette eller sikre det indre markeds funktion. I

det omfang dette direktiv ændrer direktiv 2009/43/EF[2], er det relevante retsgrundlag for så vidt angår disse ændringer artikel 114 i TEUF. I det omfang dette direktiv ændrer direktiv 2009/81/EF[3], er det relevante retsgrundlag for så vidt angår disse ændringer artikel 53, stk. 2, artikel 62 og artikel 114 i TEUF.

Alle de retsakter, der berøres af dette forslag, indeholder lignende bestemmelser, der har til formål at mindske byrden for medlemsstaterne og industrien eller yde dem bistand til at opfylde de forpligtelser, der pålægges dem ved de relevante retsakter, med det formål at gøre en sådan lovgivning lettere at anvende og mindre byrdefuld. Med henblik på at udvide denne proportionalitet for så vidt angår den administrative byrde anses det for nødvendigt at udvide bestemmelserne til det EU-dækkende forsvarsmarked for at støtte medlemsstaternes forsvarsberedskab og fremme udviklingen af en konkurrencedygtig og innovativ europæisk forsvarsindustri.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Forslaget har til formål at ændre EU-lovgivning, der direkte berører det EU-dækkende forsvarsmarked. Det samme kunne ikke opnås på medlemsstatsplan, navnlig under hensyntagen til behovet for at sikre en harmoniseret tilgang på tværs af medlemsstaterne, hvilket er af afgørende betydning for en effektiv forenkling.

- **Proportionalitetsprincippet**

I forbindelse med ændringerne af direktiv 2009/81/EF og 2009/43/EF har forslaget til formål at forenkle de gældende lovgivningsmæssige rammer og kodificere visse elementer i udbudslovgivningen, der er fastlagt i Den Europæiske Unions Domstols retspraksis.

Foranstaltningerne går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- **Valg af instrument**

Alle de direktiver, der er omfattet af dette forslag, er harmoniseret lovgivning i henhold til EU-reglerne. Disse retsakter indeholder bestemmelser, der tager hensyn til situationen og de voksende behov i forsvarssektoren og sikrer, at kravene ikke pålægger processerne for forsvarsberedskab, produktion og forsyningskæde en unødvendig byrde. Dette forslag har i sidste ende til formål at gøre en sådan lovgivning lettere at anvende og mindre byrdefuld.

Af effektivitetshensyn synes et fælles forslag om de forskellige relevante bestemmelser, der gælder for forsvarssektoren, i form af forslaget om omnibuspakken om forsvarsberedskab derfor at være den mest hensigtsmæssige løsning. Navnlig er valget af et direktiv til dette forslag begrundet i behovet for at anvende det samme retlige instrument som de retsakter, der skal ændres.

---

2 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet (EUT L 146 af 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

3 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSENTER OG KONSEKVENSANALYSER

• Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning

Ikke relevant

• Høringer af interessenter

Høringen af interessenter var omfattende og bestod af en offentlig undersøgelse, der var åben indtil den 22. april 2025, samt en række målrettede møder med medlemsstaterne, relevante erhvervsrepræsentanter fra Unionen og andre centrale interessenter. Gennem denne høringsproces, kombineret med Kommissionens erfaringer med gennemførelsen af den relevante lovgivning, blev der identificeret centrale blokeringer og udfordringer inden for de EU-retlige rammer. På grundlag af værdifulde input og Kommissionens ekspertise har de forslag, der er skitseret i dette direktiv, til formål at behandle disse centrale spørgsmål og forbedre den overordnede effektivitet af de EU-retlige rammer.

• Indhentning og brug af ekspertbistand

De foreslåede foranstaltninger er udpeget efter en proces med intern undersøgelse af gældende lovgivning og er baseret på erfaringerne med gennemførelsen af den relevante lovgivning. Da dette er et skridt i processen med løbende vurdering af de behov for forsvarsberedskabskapaciteter, der følger af EU-lovgivningen, vil kontrollen med sådanne byrder og deres indvirkning på interessenterne fortsætte.

Konsekvensanalyse

Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner af 20. marts 2025 Kommissionen til at fremskynde "*arbejdet på alle områder for på afgørende vis at øge Europas forsvarsberedskab inden for de næste fem år*" og opfordrede Kommissionen til hurtigt at følge op med forenkling på sikkerheds- og forsvarsområdet. På grund af forslagets hastende karakter, som har til formål at støtte en hurtig tilpasning af den europæiske forsvarsindustri til det nye geopolitiske miljø og yde bistand til et land, der har været i krig siden begyndelsen af 2023, var det ikke muligt at fremlægge en konsekvensanalyse inden for den tidsramme, der var til rådighed til at fremlægge omnibuspakken om forsvarsberedskab. Senest tre måneder efter vedtagelsen af dette forslag vil Kommissionen fremlægge et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med en begrundelse for dette lovgivningsmæssige tiltag og redegøre for dets egnethed til at nå de fastlagte politiske mål i overensstemmelse med de relevante regler om bedre regulering.

Forslaget vedrører begrænsede og målrettede ændringer af lovgivningen. De er baseret på erfaringerne med gennemførelsen af lovgivningen. Ændringerne har ikke nogen væsentlig indvirkning på politikken, men sikrer alene en mere effektiv gennemførelse. Da ændringerne er målrettede, og der ikke foreligger relevante politiske valgmuligheder, er det ikke nødvendigt med en konsekvensanalyse. I den vedlagte meddelelse ses der imidlertid på elementer vedrørende konsekvensen af sådanne foranstaltninger, herunder analysen af resultaterne af en offentlig EU-undersøgelse, der er gennemført i denne forbindelse.

• Målrettet regulering og forenklinger

Dette er et Refit-forslag, der har til formål at forenkle lovgivningen og mindske byrderne for interessenterne.

Grundlæggende rettigheder

Ikke relevant

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ikke relevant

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Ikke relevant

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Ikke relevant

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Direktiv 2009/43/EF:

- De tilfælde, hvor medlemsstaterne kan fastsætte undtagelser fra forudgående tilladelse til overførsler af forsvarsrelaterede produkter, vil blive udvidet til at omfatte overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projekter, der finansieres af EU's forsvarsindustriprogrammer, overførsler inden for rammerne af strukturerede grænseoverskridende industrielle partnerskaber, overførsler til EU's institutioner og organer og Det Europæiske Forsvarsagentur samt overførsler i tilfælde af en nødsituation som følge af en krise.

- Kommissionen vil få beføjelse til at definere visse ikke-væsentlige forhold inden for overførselsrammen gennem vedtagelse af delegerede retsakter.

- Den generelle overførselslicens vil blive udvidet til at omfatte overførsler foretaget af certificerede enheder i tillæg til overførsler til certificerede europæiske forsvarsvirksomheder.

- Medlemsstaterne skal give mulighed for at indføre andre generelle overførselslicenser end dem, der er anført i artikel 5, stk. 2.

- Der vil blive indført generelle overførselslicenser for EU's forsvarsindustrielle projekter, såsom Den Europæiske Forsvarsfond, for at dække alle forsvarsrelaterede produkter og alle overførsler, der er nødvendige for projektets gennemførelse.

- Ændring af bestemmelsen om oplysningspligten for leverandører af forsvarsrelaterede produkter giver dem den nødvendige fleksibilitet, samtidig med at gennemsigtighed og kontrol opretholdes.

Direktiv 2009/81/EF:

- Tærskelværdierne i direktiv 2009/81/EF vil blive hævet for at give medlemsstaterne mulighed for at fokusere på kritiske kontrakter og mindske den administrative byrde for industrien i forbindelse med mindre udbudsprocedurer.

- Det åbne udbud og det dynamiske indkøbssystem, der er baseret på direktiv 2014/24, indføres for at forbedre den vifte af værktøjer, som medlemsstaterne har til rådighed.

- Proceduren for innovationspartnerskaber: Der vil blive indført en ændret og mere fleksibel procedure for innovationspartnerskaber på grundlag af direktiv 2014/24 for at støtte indkøb af innovative løsninger.

- Forenklet procedure for indkøb af resultater af konkurrerende parallelle forsknings- og udviklingsprojekter: Der vil blive indført en forenklet procedure for direkte indkøb af innovative produkter eller tjenesteydelser, der er resultatet af konkurrerende parallelle forsknings- og udviklingsprojekter.

- Der vil blive indført en midlertidig undtagelse for at give medlemsstaterne mulighed for at anvende udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse i forbindelse med fælles indkøb, herunder standardindkøb. Dette vil gælde for indkøb af identiske forsvarsprodukter eller produkter, der alene er genstand for mindre ændringer foretaget af mindst tre medlemsstater.

- Bestemmelserne vedrørende de medlemsstater, der tilslutter sig samarbejdsprogrammer baseret på FoU efter afslutningen af FoU-fasen, vil blive kodificeret i direktiv 2009/81/EF.

- Reglerne for rammeaftaler om offentlige indkøb vil blive præciseret, og den maksimale varighed af en rammeaftale vil blive forlænget fra syv til ti år.

- De statistiske rapporteringsforpligtelser i forbindelse med offentlige indkøb af forsvarsmateriel vil blive reduceret for at mindske den administrative byrde for medlemsstaterne.

2025/0177 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af direktiv 2009/43/EF og 2009/81/EF for så vidt angår forenklingen af overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for EU og forenklingen af sikkerheds- og forsvarsindkøb

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 2, og artikel 62 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Unionen står over for en akut og voksende trussel, som det understreges i hvidbogen om europæisk forsvarsberedskab 2030[4], navnlig som følge af tilbagevenden til fuldskalakonflikt i Europa. Som reaktion på de eskalerende sikkerhedsmæssige udfordringer er det bydende nødvendigt, at Unionen træffer afgørende foranstaltninger for at styrke sin forsvarskapacitet. Et afgørende aspekt af denne indsats er behovet for at øge Unionens forsvarsproduktionskapacitet i Unionen, så den kan reagere effektivt på nye sikkerhedsbehov. Det haster med at øge det europæiske forsvarsberedskab for at sikre, at Unionen har en stærk og tilstrækkelig europæisk forsvarsposition senest i 2030.

(2) For at nå målet om at øge medlemsstaternes og Unionens forsvarsberedskab er lovgivningsmæssig forenkling og harmonisering afgørende. Ved at strømline og tilpasse de lovgivningsmæssige rammer kan Unionen skabe et mere gunstigt miljø for forsvarsindustrien, så den kan operere, innovere og producere den nødvendige kapacitet til at sikre europæisk sikkerheds- og forsvarsberedskab. Den fælles hvidbog om europæisk forsvarsberedskab 2030[5] skitserer målene for denne forenkling af lovgivningen, der påvirker forsvarsberedskabet.

(3) Overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for Unionen kræver forudgående tilladelse gennem generelle, globale eller individuelle overførselslicenser, der udstedes eller offentliggøres af den medlemsstat, fra hvis område leverandøren ønsker at overføre forsvarsrelaterede produkter. Medlemsstaterne kan undtage overførsler af forsvarsrelaterede produkter fra kravet om forudgående tilladelse i de særlige tilfælde, der er anført i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF[6]. Under

4 JOIN(2025) 120 final af 19. marts 2025.

5 Fælles hvidbog om europæisk forsvarsberedskab 2030. JOIN(2025) 120 final af 19.3.2025.

6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet (EUT L 146 af 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

hensyntagen til sikkerhedssituationens udvikling og indførelsen af Unionens forsvarsindustrielle programmer, der navnlig har til formål at styrke det grænseoverskridende samarbejde i Unionen, er det hensigtsmæssigt at udvide listen over tilfælde, hvor medlemsstaterne kan undtage overførsler for forudgående tilladelse. En sådan mulighed bør navnlig gives i forbindelse med overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projekter, der finansieres af Unionens forsvarsindustriprogrammer, overførsler inden for rammerne af strukturerede grænseoverskridende industrielle partnerskaber, overførsler til Unionens institutioner og organer og til Det Europæiske Forsvarsagentur, overførsler i tilfælde af en nødsituation som følge af en krise og overførsler i forbindelse med militær- og forsvarsbistand som følge af EU-aktioner i henhold til artikel 28 i traktaten om Den Europæiske Union. .

(4) Et velfungerende overførselssystem på tværs af medlemsstaterne er en forudsætning for et EU-dækkende forsvarsmarked. Det hurtigt skiftende sikkerhedslandskab kræver yderligere fleksibilitet, der gør det muligt for Kommissionen og medlemsstaterne at reagere på en målrettet og smidig måde. Kommissionen bør derfor tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde med henblik på at definere visse ikkevæsentlige forhold inden for overførselsrammen. Sådanne delegerede retsakter kan definere en harmoniseret tilgang til gennemførelsen af artikel 4, stk. 8, f.eks. ved at definere "følsomme" komponenter eller ved at indføre en de minimis-regel. Det er desuden hensigtsmæssigt at give Kommissionen beføjelse til enten efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ at tilføje nye tilfælde, hvor medlemsstaterne vil få mulighed for at indføre undtagelser fra forpligtelsen til forudgående tilladelse, hvilket giver mulighed for øget fleksibilitet og potentiale for forenklede og fremskyndede overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for Unionen.

(5) Af de samme grunde som dem, der er anført i fjerde betragtning, bør beføjelsen til at vedtage retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde delegeres til Kommissionen med henblik på at fastlægge harmoniserede betingelser for medlemsstaternes fastlæggelse af, hvilken type overførselslicens der bør anvendes på specifikke forsvarsrelaterede produkter eller kategorier af forsvarsrelaterede produkter.

(6) For at sikre, at ordningen for overførsel inden for Unionen fungerer effektivt og gnidningsløst, bør medlemsstaterne sikre, at alle leverandører, der ønsker at overføre forsvarsrelaterede produkter fra deres område, kan anvende generelle overførselslicenser eller ansøge om globale eller individuelle overførselslicenser. Eventuelle forhåndsbetingelser, som medlemsstaterne måtte pålægge, bør kun baseres på kriterier af direkte relevans for leverandørernes evne til at overholde lovgivningen på området for overførsels- og eksportkontrol. Kriterier såsom leverandørernes retlige form eller status kan ikke fratage visse kategorier af leverandører muligheden for at anvende generelle overførselslicenser eller ansøge om globale eller individuelle overførselslicenser.

(7) For at fremme udbredelsen af certificering blandt modtagere og lette grænseoverskridende samarbejde og åbenhed i forsyningskæderne i Unionen er det hensigtsmæssigt at udvide den generelle overførselslicens for overførsler til certificerede modtagere, således at den også omfatter overførsler foretaget af certificerede enheder. Sådanne virksomheder har udvist stor kapacitet til at overholde reglerne for overførsels- og eksportkontrol og har også afholdt betydelige omkostninger til at opnå certificering. De bør have mulighed for at drage fordel af

forenklede og mindre byrdefulde muligheder for at foretage overførsler inden for Unionen.

(8) Som fastsat i artikel 1, stk. 2, i direktiv 2009/43/EF berører dette direktiv ikke medlemsstaternes beføjelser vedrørende politik på området for eksport af forsvarsrelaterede produkter.

(9) I henhold til direktiv 2009/43/EF kan medlemsstaterne indføre andre generelle overførselslicenser end dem, der er anført i nævnte direktivs artikel 5, stk. 2. Denne mulighed risikere imidlertid at blive hæmmet af nationale regler, der begrænser fleksibiliteten og de nationale tilsynsmyndigheders kapacitet til at drage fuld fordel af de instrumenter, der blev indført ved direktiv 2009/43/EF. Andre typer generelle overførselslicenser kan f.eks. omfatte overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projekter, der finansieres af Unionens forsvarsindustriprogrammer, koncerninterne overførsler eller overførsler i hastende tilfælde som følge af en krise. Det bør derfor kræves, at medlemsstaterne i deres nationale lovgivning giver mulighed for at indføre andre generelle overførselslicenser end dem, der er anført i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2009/43/EF.

(10) Gennemførelsen af Unionens forsvarsindustriprogrammer, såsom Den Europæiske Forsvarsfond, hindres ofte af betydelige forsinkelser i overførslen af forsvarsrelaterede produkter på grund af de langvarige og komplekse processer for medlemsstaternes opnåelse af overførselslicenser. Disse forsinkelser kan have en skadelig indvirkning på disse programmers samlede effektivitet og kan underminere Unionens og dens medlemsstaters evne til at udvikle og erhverve de forsvarskapaciteter, de har brug for, på en rettidig og omkostningseffektiv måde. For at løse dette problem er det nødvendigt at indføre generelle overførselslicenser for disse programmer. Anvendelsesområdet for disse generelle overførselslicenser bør omfatte alle forsvarsrelaterede produkter, der er anført i bilaget til direktiv 2009/43/EF, og bør også omfatte alle overførsler, både materielle og immaterielle, som leverandøren skal foretage med henblik på gennemførelsen af projektet. Medlemsstaterne kan også fastsætte, at sådanne licenser kan gælde for hele livscyklussen for det produkt, der udvikles i et givet projekt, herunder produktions-, vedligeholdelses- og opgraderingsfaser. Indførelsen af sådanne generelle overførselslicenser vil mindske forsinkelser, øge effektiviteten og lette samarbejdet mellem virksomheder, der deltager i disse projekter, og dermed støtte udviklingen af en stærk og konkurrencedygtig EU-forsvarsindustri. Den terminologi, der anvendes i denne sammenhæng, skal forstås på samme måde som i en standardtilskudsaftale[7] i forbindelse med Unionens forsvarsprogrammer.

(11) Under hensyntagen til den teknologiske udvikling er det desuden nødvendigt at tilpasse reglerne om oplysningspligten for leverandører af forsvarsrelaterede produkter, da de nuværende bestemmelser kan vise sig at være byrdefulde i tilfælde af immaterielle teknologioverførsler. Det er hensigtsmæssigt at give leverandørerne den nødvendige fleksibilitet, samtidig med at gennemsigtigheden og kontrollen opretholdes, for at lette en effektiv overførsel af forsvarsprodukter inden for Unionen. Behovet for at ændre oplysningskravet for ikkematerielle teknologioverførsler kræver en vurdering fra sag til sag. Medlemsstaterne bør derfor kun have mulighed for at

[7] Den Europæiske Forsvarsfonds standardtilskudsaftale findes på Kommissionens websted: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/edf/agr-contr/mga_edf_v1.0-01052023_en.pdf

anvende sådanne oplysningskrav, for så vidt som deres anvendelse ikke fører til en alt for byrdefulde indberetningspligt for leverandørerne.

(12) Det er især vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016[8]. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.

(13) I det omfang dette direktiv ændrer direktiv 2009/43/EF, er det relevante retsgrundlag, for så vidt angår disse ændringer, traktatens artikel 114.

(14) For at udvikle den kapacitet og det militære beredskab, der kræves for, at EU på troværdig vis kan afskrække væbnet aggression og sikre EU's fremtid, er der behov for en massiv forøgelse af de europæiske forsvarsudgifter. På grundlag af fremskrivninger af den gradvise udbredelse kan forsvarsinvesteringerne nå op på mindst 800 mia. EUR over de næste fire år, herunder de udgifter, der finansieres af de 150 mia. EUR fra instrumentet for sikkerhedstiltag for Europa (SAFE), der er oprettet ved Rådets forordning (EU) 2025/1106[9]. Disse betydelige investeringer i forsvar fra medlemsstaternes side indebærer omfattende offentlige udbud. Det er derfor hensigtsmæssigt at forenkle visse bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF[10], som regulerer indkøb af forsvarsrelaterede og følsomme sikkerhedsrelaterede bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, samtidig med at der opretholdes et velfungerende EU-dækkende forsvarsmarked. Medlemsstaterne bør have både fleksibilitet til hurtigt at genopbygge deres lagre og mulighed for at gøre dette på en bæredygtig måde, hvilket bedst kan opnås ved fuldt ud at udnytte det indre markeds potentiale. Ved at strømline reglerne for indkøb af forsvarsmateriel i Unionen bør medlemsstaterne have den nødvendige fleksibilitet til at reagere på nye sikkerhedsbehov og samtidig fremme et konkurrencedygtigt og integreret europæisk forsvarsmarked til støtte for deres langsigtede forsvarskapaciteter.

(15) For at nå dette mål er det nødvendigt at hæve tærskelværdierne for kontrakter, der er omfattet af direktiv 2009/81/EF. Denne tilpasning vil gøre det muligt for medlemsstaterne at fokusere deres ressourcer på de mest kritiske kontrakter, hvilket giver mulighed for en mere effektiv fordeling af deres indkøbsbudgetter. Samtidig vil det lette den administrative byrde for industrien i forbindelse med mindre udbudsprocedurer, hvilket vil bidrage til at mindske den reguleringsmæssige kompleksitet og de omkostninger, der er forbundet med disse kontrakter.

(16) Desuden bør medlemsstaterne have fleksibilitet til at drage fordel af alle tilgængelige værktøjer i forbindelse med offentlige udbud. For at øge antallet af måder, hvorpå

---

8 EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

9 Rådets forordning (EU) 2025/1106 af 27. maj 2025 om oprettelse af instrumentet for sikkerhedstiltag for Europa (SAFE) gennem styrkelse af den europæiske forsvarsindustri (EUT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

10 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

ordregivende myndigheder eller ordregivere kan gennemføre offentlige udbud, bør muligheden for at anvende den åbne procedure og det dynamiske indkøbssystem tilføjes. Disse to procedurer er baseret på dem, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU[11].

(17) Det er tvingende nødvendigt, at EU mobiliserer sin samlede innovationskapacitet og foretager betydelige investeringer for at genvinde forspringet og undgå at blive teknologisk afhængig. Direktiv 2009/81/EF bør også tilpasses for bedre at støtte indkøb af innovation for at sikre, at de betydelige investeringer, som medlemsstaterne foretager for at øge deres forsvarsberedskab, er fremtidssikrede og giver langsigtede fordele. Ved at lette indkøb af innovative forsvarsløsninger kan Unionen tilskynde til udvikling af banebrydende teknologier og kapaciteter og i sidste ende omdanne forsvaret gennem disruptiv innovation og øge effektiviteten og modstandsdygtigheden af sine forsvarssystemer. For bedre at støtte indkøb af forskning og udvikling og innovative løsninger bør der i direktiv 2009/81/EF indføres en ændret og mere fleksibel procedure for innovationspartnerskaber baseret på direktiv 2014/24/EU. Der bør også tilføjes en forenklet procedure for direkte indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser, der er resultatet af konkurrerende parallelle forsknings- og udviklingsprojekter. Dette vil gøre det muligt for medlemsstaterne at forblive på forkant med forsvarsteknologien og samtidig fremme samarbejde og konkurrence mellem industripartnere. Fordelene ved denne tilgang omfatter hurtigere adgang til innovative løsninger, færre udviklingsrisici og øget omkostningseffektivitet, hvilket i sidste ende fører til forbedrede forsvarskapaciteter og en mere konkurrencedygtig europæisk forsvarsteknologisk og -industriel base (EDTIB).

(18) For at give medlemsstaterne den nødvendige fleksibilitet til at reagere på nye sikkerhedsudfordringer er det vigtigt at indføre en tidsbegrænset mulighed for at anvende udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse i forbindelse med fælles indkøb, herunder standardindkøb. Denne midlertidige undtagelse vil gøre det muligt for medlemsstaterne hurtigt at erhverve de forsvarskapaciteter, de har brug for, samtidig med at den giver mulighed for en vis fleksibilitet i udbudsprocedurerne og dermed støtter en hurtig genopfyldning af deres lagre og forbedring af deres forsvarsberedskab. Desuden bidrager det at give medlemsstaterne mulighed for at indkøbe identiske forsvarsprodukter eller produkter, der kun er genstand for mindre ændringer, herunder fælles vedligeholdelse, til at uddybe interoperabiliteten og udskifteligheden af medlemsstaternes væbnede styrkers udstyr, hvilket yderligere styrker Unionens forsvarsberedskab og øger forsyningssikkerheden.

(19) Der er behov for flere og bedre samarbejdsbaserede investeringer, der strækker sig fra forskning til udvikling af komplekse systemer, gennem kommercialisering til indkøb, som vil kunne øge Unionens teknologiske suverænitet. Fælles indkøb fra medlemsstaternes side er afgørende for at forbedre forsvarskapabiliteternes effektivitet og interoperabilitet og dermed bidrage til et stærkere og mere sammenhængende europæisk forsvar. På grundlag af Kommissionens meddelelse fra 2019 om vejledning om udbudssamarbejde på forsvars- og sikkerhedsområdet[12] er det nødvendigt at fastsætte bestemmelser vedrørende medlemsstater, der tilslutter sig

[11] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

[12] Kommissionens meddelelse om vejledning om udbudssamarbejde på forsvars- og sikkerhedsområdet (EUT C 157 af 8.5.2019, s. 1).

samarbejdsprogrammer baseret på forskning og udvikling efter afslutningen af forsknings- og udviklingsfasen for livscyklussens senere faser. For at støtte de senere faser af livscyklussen for EU-finansierede forsvarsforsknings- og udviklingsprogrammer er det desuden nødvendigt at præcisere, at medlemsstaterne kan drage fordel af undtagelsen for samarbejdsprogrammer baseret på forskning og udvikling på samme betingelser, også for projekter, der finansieres under forsvarsforsknings- og udviklingsprogrammer såsom Det Europæiske Forsvarsfond. Dette vil skabe den nødvendige retssikkerhed og sikre, at den fleksibilitet, som undtagelsen giver mulighed for, vil støtte videreførelsen af Den Europæiske Forsvarsfonds projekter inden for rammerne af et samarbejde, selv efter afslutningen af forsknings- og udviklingsfasen. Det vil også præcisere, at medlemsstater, der tilslutter sig efter forsknings- og udviklingsfasen som egentlige deltagere i samarbejdsprogrammet, også vil drage fordel af undtagelsen.

(20) For yderligere at støtte fælles indkøb og sikre retssikkerheden er det nødvendigt at fastsætte regler i direktiv 2009/81/EF om udbud, der involverer ordregivende myndigheder eller ordregivere fra forskellige medlemsstater.

(21) For at give medlemsstaterne større forudsigelighed og stabilitet i deres planlægning af indkøb af forsvarsmateriel er det nødvendigt at ændre reglerne for rammeaftaler. For at afspejle de særlige forhold i forsvarssektoren er det navnlig nødvendigt at forlænge den maksimale varighed af rammeaftaler til ti år, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at etablere langsigtede partnerskaber med industrien og planlægge deres behov for indkøb af forsvarsmateriel med større sikkerhed, samtidig med at det sikres, at Unionens regler for indkøb af forsvarsmateriel forbliver fleksible og tilpasset forsvarssektorens specifikke behov.

(22) Direktiv 2009/81/EF bør også afspejle relevant retspraksis fra Den Europæiske Unions Domstol og være i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 2014/24/EU om ændring af kontrakter. Navnlig bør reglerne om ændring af rammeaftalen anvendes på samme måde i direktiv 2009/81/EF som i direktiv 2014/24/EU.

(23) For at mindske den administrative byrde for medlemsstaterne bør den statistiske indberetningspligt i forbindelse med indkøb af forsvarsmateriel mindskes, så de nationale myndigheder kan fokusere på gennemførelsen af deres forsvarspolitikker og en effektiv anvendelse af deres ressourcer. I det omfang dette direktiv ændrer direktiv 2009/81/EF, er det relevante retsgrundlag for så vidt angår disse ændringer traktatens artikel 53, stk. 2, artikel 62 og artikel 114.

(24) Direktiv 2009/43/EF og 2009/81/EF bør derfor ændres i overensstemmelse hermed –

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1
Ændring af direktiv 2009/43/EF

I direktiv 2009/43/EF foretages følgende ændringer:

1) I artikel 3 tilføjes som nr. 8):

"8) "krise": krise som defineret i artikel 1, nr. 10), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF*"

---

*Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og

anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj)."

2) Artikel 4 ændres således:

a) Stk. 2 affattes således:

"2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne fritage overførsler af forsvarsrelaterede produkter for den i dette stykke nævnte forpligtelse til forudgående tilladelse, når:

a) leverandøren eller modtageren er et regeringsorgan eller en del af de væbnede styrker

aa) modtageren er en EU-institution, et EU-organ eller Det Europæiske Forsvarsagentur

b) leveringen foretages af EU, NATO, IAEA eller andre mellemstatslige organisationer med henblik på udførelse af deres opgaver

c) overførslen er nødvendig for gennemførelse af et våbensamarbejdsprogram mellem medlemsstater

ca) overførslen er nødvendig for gennemførelse af et projekt, der finansieres under et EU-program for forsvarsindustrien

cb) overførslen finder sted inden for rammerne af et struktureret grænseoverskridende industripartnerskab

cc) overførslen finder sted i en nødsituation som følge af en krise

d) overførslen er knyttet til humanitær bistand i tilfælde af katastrofer eller som donation i en nødsituation

da) overførslen er knyttet til militær- og forsvarsbistand som følge af EU-aktioner i henhold til artikel 28 i traktaten om Den Europæiske Union, hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed i henhold til artikel 41, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union, eller

e) overførslen er nødvendig til eller efter reparation, vedligeholdelse, udstilling eller demonstration.

b) Stk. 3 affattes således:

"3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter for at supplere dette direktiv i overensstemmelse med artikel 13a efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ vedrørende ændringer af stk. 2 for at inddrage yderligere tilfælde, når:

a) overførslen finder sted på en sådan måde, at den offentlige orden eller offentlige sikkerhed ikke berøres

b) forpligtelsen til forudgående tilladelse er blevet uforenelig med medlemsstaternes internationale forpligtelser efter vedtagelse af dette direktiv

c) det er nødvendigt af hensyn til det mellemstatslige samarbejde som nævnt i artikel 1, stk. 4., eller

d) overførslen er nødvendig af hensyn til det grænseoverskridende samarbejde."

c) Stk. 4 affattes således:

"4. Medlemsstaterne sikrer, at leverandører, der ønsker at overføre forsvarsrelaterede produkter fra deres område, kan anvende generelle overførselslicenser eller ansøge om globale eller individuelle overførselslicenser i henhold til artikel 5, 6 og 7. Der må ikke stilles forhåndsbetingelser, som forhindrer leverandører i at anvende generelle overførselslicenser eller ansøge om globale eller individuelle overførselslicenser på grundlag af kriterier, der ikke er knyttet til deres evne til at opfylde deres forpligtelser inden for overførsels- og eksportkontrol."

d) Følgende indsættes som stk. 8a:

"8a. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 13a efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ med henblik på at fastsætte harmoniserede betingelser for anvendelsen af nærværende artikels stk. 5 og 8."

3) Artikel 5 ændres således:

a) Stk. 2 ændres således:

i) Litra b) affattes således:

"b) modtageren eller leverandøren er en virksomhed, der er certificeret i overensstemmelse med artikel 9"

ii) Følgende indsættes som litra e):

"e) offentliggørelsen er påkrævet i henhold til artikel 5a."

b) Følgende indsættes som stk. 2a og 2b:

"2a. Medlemsstaterne giver i deres lovgivning mulighed for at indføre andre generelle overførselslicenser end dem, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2.

2b. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at supplere dette direktiv i overensstemmelse med proceduren i artikel 13a for at harmonisere minimumskravene for de generelle overførselslicenser, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2."

4) Følgende indsættes som artikel 5a:

"Artikel 5a

Licenser til overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projekter, der finansieres under Unionens forsvarsindustriprogrammer

1. Medlemsstaterne offentliggør generelle overførselslicenser for overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projekter, der finansieres under et EU-program for forsvarsindustrien. Disse licenser gælder for alle forsvarsrelaterede produkter og omfatter alle overførsler, der er nødvendige for gennemførelsen af projektet.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at det licenssystem, der er omhandlet i stk. 1, også finder anvendelse på de senere faser af projekternes livscyklus, der finder sted efter de faser, der finansieres under et EU-program for forsvarsindustrien.

3. Medlemsstaterne må ikke kræve yderligere forpligtelser såsom certifikater vedrørende slutanvendelse eller begrænsninger af eksporten af forsvarsrelaterede produkter, hvis en finansieringsaftale eller -kontrakt, der er indgået inden for rammerne af et EU-program for forsvarsindustrien, indeholder en forpligtelse til, at de forsvarsrelaterede produkter, der er knyttet til gennemførelsen af et givet projekt, ikke vil blive delt uden tilladelse ud over med deltagerne i finansieringsaftalen eller parterne i den pågældende kontrakt, finansieringsmyndigheden eller den ordregivende myndighed eller, hvor det er relevant,

Kommissionen, når den ikke er finansieringsmyndigheden eller den ordregivende myndighed, og Revisionsretten som omhandlet i stk. 4.

4. I finansieringsaftalen eller -kontrakten kan der fastsættes nærmere bestemmelser for, hvordan de forsvarsrelaterede produkter, der er knyttet til gennemførelsen af et givet projekt, kan overføres til Revisionsretten, når deltagerne, de finansierende eller ordregivende myndigheder eller, hvor det er relevant, Kommissionen, når den ikke er den finansierende eller ordregivende myndighed, er retligt forpligtet hertil.

5) I artikel 8 indsættes følgende stk. 3a:

"3a. Bestemmelserne i denne artikel, navnlig artikel 8, stk. 3, litra b) og c), finder kun anvendelse på ikkematerielle teknologioverførsler, i det omfang deres anvendelse ikke medfører en uforholdsmæssig indberetningspligt for leverandørerne."

6) Artikel 13a ændres således:

a) Følgende indsættes som stk. 2a:

"2a. De beføjelser til at vedtage delegerede retsakter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 8a, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra [datoen for dette ændringsdirektivs ikrafttræden]. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.

b) Stk. 3 affattes således:

"3. Den i artikel 4, stk. 3, artikel 4, stk. 8a, eller artikel 13 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

c) Stk. 6 affattes således:

"6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 4, stk. 3, artikel 4, stk. 8a, eller artikel 13 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på tre måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 2
Ændring af direktiv 2009/81/EF

I direktiv 2009/81/EF foretages følgende ændringer:

1) Artikel 1 ændres således:

a) Nr. 15) og 16) affattes således:

"15. "ansøger": en økonomisk aktør, der har anmodet om en opfordring til at deltage i et begrænset udbud, et udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab

16. "tilbudsgiver": en økonomisk aktør, der har afgivet tilbud i forbindelse med et offentligt udbud, et begrænset udbud, et udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab".

b) Som nr. 17a) og 17b) indsættes:

"17a. "centraliserede indkøbsaktiviteter": aktiviteter, der permanent gennemføres i en af følgende former:

a) anskaffelse af varer og/eller tjenesteydelser for ordregivende myndigheder eller ordregivere

b) tildeling af offentlige kontrakter eller indgåelse af rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser til brug for ordregivende myndigheder eller ordregivere.

17b. "accessoriske indkøbsaktiviteter": aktiviteter, der har til formål at støtte indkøbsaktiviteter, navnlig i følgende former:

a) teknisk infrastruktur, der sætter ordregivende myndigheder eller ordregivere i stand til at tildele offentlige kontrakter eller indgå rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser

b) rådgivning om udførelsen eller udformningen af offentlige udbudsprocedurer

c) udarbejdelse og forvaltning af udbudsprocedurer på den pågældende ordregivende myndigheds/ordregivers vegne og for dennes regning".

c) Nr. 18) affattes således:

"18. "indkøbscentral": en ordregivende myndighed eller ordregiver, der foretager centraliserede indkøb og eventuelt accessoriske indkøbsaktiviteter".

d) Følgende indsættes som nr. 18a):

18a. "offentligt udbud": procedurer, hvor alle interesserede økonomiske aktører kan afgive tilbud".

e) Følgende indsættes som nr. 21a):

"21a. "dynamisk indkøbssystem": en fuldt elektronisk indkøbsproces for almindelige indkøb, der er generelt tilgængelige på markedet og opfylder den ordregivende myndigheds krav; processen er endvidere tidsbegrænset og under hele sin varighed åben for enhver økonomisk aktør, der opfylder udvælgelseskriterierne og har afgivet et vejledende tilbud, der er i overensstemmelse med udbudsbetingelserne".

f) Følgende nr. 29) tilføjes:

"29. "vedligeholdelse": alle foranstaltninger, der træffes for at sikre et forsvarsprodukts beredskab og operationelle kapabilitet, navnlig for at bevare udstyr i eller genoprette det til en nærmere angivet tilstand, indtil dets anvendelse ophører, herunder missionsberedskab, levetid og opgraderinger, tilpasning og specialisering, inspektion, eftersyn, prøvning, servicering,

ændringer, klassificering med hensyn til servicedygtighed, reparation, genopretning, genopbygning, regenerering, bjærgning og kannibalisering."

2) Artikel 8 ændres således:

a) I litra a) ændres "443 000 EUR" til "900 000 EUR".

b) I litra b) ændres "5 538 000 EUR" til "7 000 000 EUR".

3) Artikel 9 ændres således:

a) Stk. 9 affattes således:

"9. I forbindelse med rammeaftaler og dynamiske indkøbssystemer skal der tages hensyn til den anslåede maksimumsværdi eksklusive moms af alle de kontrakter, der forventes tildelt inden for rammeaftalens eller det dynamiske indkøbssystems løbetid."

b) Følgende indsættes som stk. 10):

"10. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med innovationspartnerskaber, er den højeste anslåede værdi uden moms af de forsknings- og udviklingsaktiviteter, der forventes at finde sted i alle faser af det pågældende partnerskab, og af alle varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der forventes udviklet eller indkøbt ved partnerskabets ophør."

4) Artikel 10 affattes således:

"Artikel 10

Kontrakter og rammeaftaler indgået af indkøbscentraler

1. Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser, der giver de ordregivende myndigheder eller ordregiverne mulighed for at erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og/eller tjenesteydelser gennem indkøbscentraler.

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte bestemmelser, så ordregivende myndigheder eller ordregivere kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af en indkøbscentral via dynamiske indkøbssystemer, der drives af en indkøbscentral, eller i det omfang, der er fastsat i artikel 29, stk. 2, andet afsnit, ved brug af en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet. Når et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral, kan anvendes af andre ordregivende myndigheder eller ordregivere, skal dette være nævnt i den indkaldelse af tilbud, der etablerer det pågældende dynamiske indkøbssystem.

I forbindelse med første og andet afsnit kan medlemsstaterne bestemme, at visse offentlige indkøb skal foretages ved anvendelse af indkøbscentraler eller af en eller flere specifikke indkøbscentraler.

2. De ordregivende myndigheder eller ordregivere, der anskaffer bygge- og anlægsarbejder, varer og/eller tjenesteydelser gennem en indkøbscentral, anses for at have overholdt bestemmelserne i dette direktiv, forudsat at:

a) indkøbscentralen har overholdt dette, eller

b) når indkøbscentralen ikke er en ordregivende myndighed eller ordregiver, de regler vedrørende tildeling af kontrakt, som den har anvendt, er i overensstemmelse med dette direktiv, og de tildelte kontrakter er

omfattet af effektive klageprocedurer svarende til dem, der er fastsat i afsnit IV.

En ordregivende myndighed eller ordregiver anses desuden endvidere for at have opfyldt sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ved hjælp af kontrakter tildelt af indkøbscentralen, ved hjælp af dynamiske indkøbssystemer, der drives af indkøbscentralen, eller, i det omfang det er fastsat i artikel 29, stk. 2, andet afsnit, ved hjælp af en rammeaftale indgået af indkøbscentralen.

Den pågældende ordregivende myndighed eller ordregiver er dog ansvarlig for at opfylde forpligtelserne i henhold til dette direktiv for alle de dele, den selv varetager, f.eks.:

a) tildeling af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral

b) gennemførelse af en fornyet konkurrence under en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral.

c) i henhold til artikel 29, stk. 4, afgørelse af, hvilken af de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen, der skal udføre en given opgave under den rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral.

3. De ordregivende myndigheder eller ordregiver kan uden at anvende procedurerne i dette direktiv tildele en offentlig tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral.

Sådanne offentlige tjenesteydelseskontrakter kan også omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter."

5) Følgende indsættes som artikel 10a:

"Artikel 10a
Udbud, der involverer ordregivende myndigheder eller ordregivere fra forskellige medlemsstater

1. Ordregivende myndigheder eller ordregivere fra forskellige medlemsstater kan handle i fællesskab ved tildeling af offentlige kontrakter i overensstemmelse med denne artikel.

Ordregivende myndigheder eller ordregivere må ikke anvende de bestemmelser, der er fastsat i denne artikel, med det formål at omgå anvendelsen af obligatoriske offentligretlige bestemmelser, som er i overensstemmelse med EU-retten, og som de er underlagt i deres medlemsstat.

2. En medlemsstat må ikke forbyde sine ordregivende myndigheder eller ordregivere at anvende centraliserede indkøbsaktiviteter, der tilbydes af indkøbscentraler beliggende i en anden medlemsstat, eller at tilbyde centraliserede indkøbsaktiviteter til ordregivende myndigheder eller ordregivere beliggende i en anden medlemsstat.

For så vidt angår centraliserede indkøbsaktiviteter, der tilbydes af en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat end den ordregivende myndighed eller ordregiveren, kan medlemsstaterne præcisere, at deres ordregivende myndigheder eller ordregivere kun må anvende de centraliserede indkøbsaktiviteter som defineret i artikel 1, stk. 17b, litra a) eller b).

3. Levering af centraliserede indkøbsaktiviteter fra en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat gennemføres i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der er gældende i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende.

De nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende, finder også anvendelse på tildeling af en kontrakt under et dynamisk indkøbssystem og gennemførelse af en fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale.

4. Flere ordregivende myndigheder eller ordregivere fra forskellige medlemsstater kan i fællesskab tildele en offentlig kontrakt, indgå en rammeaftale eller drive et dynamisk indkøbssystem. De kan endvidere i det omfang, der er fastsat i artikel 29, stk. 2, andet afsnit, tildele kontrakter på grundlag af rammeaftalen eller det dynamiske indkøbssystem.

   Medmindre de nødvendige elementer er reguleret af en international aftale mellem de pågældende medlemsstater, indgår de deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivere en aftale, som fastlægger:

   a) parternes ansvar og de relevante nationale bestemmelser der finder anvendelse

   b) den interne organisering af udbudsproceduren, herunder forvaltningen af proceduren, fordelingen af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, og indgåelsen af kontrakter.

   En deltagende ordregivende myndighed eller ordregiver anses for at have opfyldt sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den indkøber bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser fra en ordregivende myndighed eller ordregiver, der er ansvarlig for udbudsproceduren. Ved fastlæggelse af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, jf. litra a), andet afsnit, kan de deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivere fordele specifikke ansvarsområder mellem sig og fastlægge de bestemmelser i de nationale lovgivninger, der finder anvendelse, i enhver af deres respektive medlemsstater. Fordelingen af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, nævnes i udbudsdokumenterne for offentlige kontrakter tildelt i fællesskab.

5. Hvis flere ordregivende myndigheder eller ordregivere fra forskellige medlemsstater har oprettet en fælles enhed i henhold til EU-retten, aftaler de deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivere ved en afgørelse truffet af den fælles enheds kompetente organ de gældende nationale udbudsregler i en af følgende medlemsstater:

   a) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed har sit vedtægtsmæssige hjemsted

   b) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed udfører sine aktiviteter.

   Den aftale, der henvises til i første afsnit, kan enten gælde i en ubestemt periode, når det er fastsat i stiftelsesakten for den fælles enhed, eller kan begrænses til en bestemt periode, visse kontrakttyper eller en eller flere individuelle kontrakttildelinger."

6) Artikel 13, litra c) og d), affattes således:

   "c) kontrakter tildelt inden for rammerne af et samarbejdsprogram baseret på forskning og udvikling, der gennemføres af mindst to medlemsstater i fællesskab med henblik på udvikling af et nyt produkt eller en opgradering, der medfører væsentlige ændringer af et eksisterende produkt og, hvor det er relevant, de senere faser af alle eller dele af dette produkts livscyklus. Hvis en medlemsstat bliver fuldgyldigt medlem af et samarbejdsprogram efter afslutningen af forsknings- og udviklingsfasen af det pågældende program, finder denne artikel anvendelse på den tiltrædende medlemsstat for de senere faser af produktets livscyklus. Et forsknings- og udviklingsprojekt, der forvaltes af EU-institutioner eller -organer og gennemføres

i overensstemmelse med EU-reglerne og finansieres over EU-budgettet, udgør et samarbejdsprogram, der gennemføres i fællesskab af mindst to medlemsstater, og kan fortsættes i faserne efter forsknings- og udviklingsfasen, i hvilket tilfælde kontrakter, der tildeles inden for rammerne af opfølgningsprogrammet, også kan udelukkes i henhold til denne artikel

d) kontrakter, der indgås i tredjelande, herunder med henblik på civile indkøb, og som gennemføres, når styrker udstationeres eller er under uddannelse uden for Unionens område, hvis operationelle behov kræver, at de indgås med økonomiske aktører i det område, hvor operationerne finder sted".

7) Artikel 25, andet og tredje afsnit, affattes således:

"De ordregivende myndigheder eller ordregiverne kan vælge at indgå kontrakter ved anvendelse af offentligt udbud, begrænsede udbud eller udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse.

Under de omstændigheder, der er omhandlet i artikel 27 eller 27a, kan de tildele kontrakter ved hjælp af en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab."

8) Artikel 27, stk. 1, affattes således:

"1. I tilfælde af særligt komplekse kontrakter kan medlemsstaterne fastsætte, at de ordregivende myndigheder eller ordregiverne, i den udstrækning de mener, at anvendelse af offentligt udbud, begrænset udbud eller udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse ikke gør det muligt at tildele en kontrakt, kan disse ordregivende myndigheder eller ordregivere gøre brug af konkurrencepræget dialog i overensstemmelse med denne artikel.

Tildelingen af en kontrakt sker udelukkende på grundlag af kriteriet om det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

9) Følgende indsættes som artikel 27a:

"Artikel 27a
Innovationspartnerskab

1. Enhver økonomisk aktør kan ansøge om at deltage i innovationspartnerskab efter en udbudsbekendtgørelse ved at fremsende de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed eller ordregiveren anmoder om.

I udbudsdokumenterne angiver den ordregivende myndighed eller ordregiveren, at der er behov for en innovativ vare eller tjenesteydelse eller et innovativt bygge- og anlægsarbejde, som ikke kan opfyldes ved indkøb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der allerede findes på markedet. Den skal angive, hvilke elementer i denne beskrivelse der udgør vejledende minimumskrav, som alle tilbud skal opfylde. Oplysningerne skal være tilstrækkelig præcise til, at de økonomiske aktører kan identificere den ønskede løsnings karakter og omfang og beslutte, hvorvidt de vil ansøge om at deltage i proceduren.

Den ordregivende myndighed eller ordregiveren kan beslutte at oprette et innovationspartnerskab med én partner eller med flere partnere, der gennemfører separate forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse er 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen. Den ordregivende myndighed eller ordregiveren

vurderer oplysningerne fra de økonomiske aktører og opfordrer de egnede ansøgere til at deltage i proceduren. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der opfordres til at deltage i proceduren. Kontrakterne tildeles udelukkende på grundlag af tildelingskriteriet om det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 47.

2. Innovationspartnerskabet sigter på udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller arbejder, forudsat at de svarer til de resultatniveauer og maksimumsomkostninger, der er aftalt mellem de ordregivende myndigheder eller ordregiverne og deltagerne.

   Innovationspartnerskabet opbygges i flere på hinanden følgende faser i overensstemmelse med forløbet af forsknings- og innovationsprocessen, der kan omfatte fremstilling af varerne, levering af tjenesteydelserne eller gennemførelsen af arbejderne. Innovationspartnerskabet opstiller mellemliggende mål, som partnerne skal opfylde, og sikrer betaling af aflønning i passende rater.

   På grundlag af disse mål kan den ordregivende myndighed eller ordregiver efter hver fase beslutte at bringe innovationspartnerskabet til ophør, eller, i tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere, at reducere antallet af partnere ved at bringe individuelle kontrakter til ophør, forudsat at den ordregivende myndighed eller ordregiver har angivet disse muligheder i udbudsdokumenterne og betingelserne for at gøre brug af dem.

3. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, forhandler de ordregivende myndigheder eller ordregiverne med tilbudsgiverne om det indledende og alle efterfølgende tilbud, som tilbudsgiverne afgiver, undtagen det endelige tilbud, med henblik på at forbedre indholdet heraf.

   Minimumskravene og tildelingskriterierne er ikke genstand for forhandling.

4. Under forhandlingerne sikrer de ordregivende myndigheder eller ordregiverne, at alle tilbudsgivere behandles lige. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle tilbudsgivere bedre end andre. De underretter alle tilbudsgivere, hvis tilbud ikke er blevet afvist i medfør af stk. 5, skriftligt om enhver ændring af de tekniske specifikationer eller andre udbudsdokumenter. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne giver efter disse ændringer tilstrækkelig tid til, at tilbudsgiverne eventuelt kan ændre og indgive ændrede tilbud.

   I henhold til artikel 6 må de ordregivende myndigheder eller ordregiverne ikke over for de andre deltagere afsløre fortrolige oplysninger, som en ansøger eller en tilbudsgiver, der deltager i forhandlingerne, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

5. Forhandlinger under innovationspartnerskabsprocedurer kan forløbe i flere faser for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, på grundlag af tildelingskriterierne i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne. Den ordregivende myndighed eller ordregiveren angiver i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne, om den vil benytte denne mulighed. Inden afslutningen af en igangværende fase kan den ordregivende myndighed eller ordregiveren specificere tildelingskriterierne og de maksimale omkostninger, der skal anvendes til at udvælge de tilbud, der deltager i den følgende fase. Disse tildelingskriterier og de maksimale

omkostninger skal stå i et rimeligt forhold til de forventede resultater af den igangværende fase og til innovationspartnerskabets mål. Hvis en tilbudsgiver, der er blevet udelukket i en tidligere fase, opfylder betingelserne i den efterfølgende fase som følge af disse tildelingskriterier og de maksimale omkostninger, skal denne tilbudsgiver opfordres til at deltage i den efterfølgende fase.

6. Ved udvælgelsen af ansøgere anvender de ordregivende myndigheder eller ordregiverne navnlig kriterier vedrørende ansøgernes kapacitet på området for forskning og udvikling og med hensyn til at udvikle og gennemføre innovative løsninger.

   Kun økonomiske aktører, der opfordres hertil af den ordregivende myndighed eller ordregiveren efter dennes vurdering af de ønskede oplysninger, kan indgive forsknings- og innovationsprojekter, der har til formål at opfylde de behov, som den ordregivende myndighed eller ordregiveren har identificeret, og som ikke kan opfyldes af eksisterende løsninger.

   Den ordregivende myndighed eller ordregiveren angiver i udbudsdokumenterne, hvilken ordning der gælder for intellektuel ejendomsret. I tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere må den ordregivende myndighed eller ordregiveren, jf. artikel 6, ikke over for de andre partnere afsløre de foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en partner har meddelt inden for rammerne af partnerskabet, uden denne partners samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

7. Den ordregivende myndighed eller ordregiveren sikrer, at partnerskabets struktur og navnlig varigheden og værdien af de forskellige faser afspejler innovationsgraden af den foreslåede løsning og rækkefølgen af de forsknings- og innovationsaktiviteter, der er nødvendige for udviklingen af en innovativ løsning, der endnu ikke er tilgængelig på markedet. Den anslåede værdi af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder skal være rimelig i forhold til den nødvendige investering i udviklingen af dem."

10) Artikel 28 ændres således:

   a) Nr. 1) affattes således:

      "1) for så vidt angår bygge- og anlægskontrakter, vareindkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter:

      a) når der i forbindelse med et offentligt udbud, et begrænset udbud, et udbud med forhandling med forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab ikke afgives tilbud, ikke afgives egnede tilbud, eller der ikke er modtaget nogen ansøgninger, forudsat at de oprindelige kontraktvilkår ikke ændres væsentligt, og forudsat at der på Kommissionens anmodning forelægges denne en rapport

      b) når der i forbindelse med et offentligt, udbud, et begrænset udbud, et udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab er afgivet tilbud, som ikke er forskriftsmæssige, eller er afgivet tilbud, som er uantagelige efter nationale bestemmelser, der er i overensstemmelse med artikel 5, 19 og 21-24 samt bestemmelserne i afsnit II, kapitel VII, forudsat at

      i) de oprindelige udbudsbetingelser ikke ændres væsentligt, og

ii) de lader udbuddet med forhandling omfatte alle tilbudsgivere, og kun de tilbudsgivere, der opfylder de i artikel 39-46 omhandlede kriterier, og som under det forudgående offentlige udbud, begrænsede udbud, konkurrenceprægede dialog eller innovationspartnerskab har afgivet tilbud, der er i overensstemmelse med udbudsprocedurens formelle krav

c) når den nødsituation, der opstår som følge af en krise, ikke gør det muligt at overholde de tidsfrister, der gælder ved offentlige udbud, begrænsede udbud og udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, herunder de i artikel 33, stk. 7, omhandlede kortere frister. Dette kan f.eks. gælde i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 23, stk. 2, litra d)

d) såfremt det er strengt nødvendigt, når tvingende grunde som følge af begivenheder, som de ordregivende myndigheder eller ordregiverne ikke har kunnet forudse, ikke gør det muligt at overholde de tidsfrister, der gælder ved offentlige udbud, begrænsede udbud eller ved udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, herunder de i artikel 33, stk. 7, omhandlede kortere frister. De omstændigheder, der påberåbes som begrundelse for den tvingende nødvendighed, må under ingen omstændigheder kunne tilskrives de ordregivende myndighed eller ordregiverne

e) når kontrakten af tekniske grunde eller af årsager, der vedrører beskyttelsen af enerettigheder, kun kan overdrages til en bestemt økonomisk aktør".

b) I nr. 2) indføjes følgende som litra c):

"c) indgået efter parallelle konkurrerende forsknings- og udviklingsprojekter med flere økonomiske aktører, der er indkøbt af en ordregivende myndighed eller ordregiver, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

i) de parallelle konkurrerende forsknings- og udviklingskontrakter er blevet tildelt af den ordregivende myndighed eller ordregiveren, der indkøber varerne eller tjenesteydelserne, efter et udbud med forhandling med forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, et begrænset udbud eller et offentligt udbud

ii) de indkøbte produkter eller tjenesteydelser er resultatet af en af forsknings- og udviklingskontrakterne

iii) værdien af produkterne eller tjenesteydelserne ikke overstiger 10 gange værdien af den forsknings- og udviklingskontrakt, som de er resultatet af

iv) entreprenørerne og deres underentreprenører er etableret, har deres hovedforretningssted og udfører forsknings- og udviklingskontrakten og vareindkøbskontrakten ved hjælp af ressourcer, der befinder sig i en medlemsstat eller i en EØS-EFTA-stat

v) entreprenørernes og deres underentreprenørers ledelsesstrukturer er etableret i Unionen, i en EØS-EFTA-stat eller i Ukraine

vi) entreprenørerne og underentreprenørerne ikke er underlagt kontrol fra et tredjeland, der ikke er en EØS-EFTA-stat eller Ukraine, eller fra en tredjelandsenhed, der ikke er etableret i en EØS-EFTA-stat

vii) produkterne er designet i Unionen, en EØS-EFTA-stat eller Ukraine og er ikke underlagt kontrol eller restriktioner af et tredjeland, der ikke er en EØS-EFTA-stat eller Ukraine, eller af en tredjelandsenhed, der ikke er etableret i en EØS-EFTA-stat eller i Ukraine".

c) I nr. 3) indføjes følgende som litra d):

"d) ved kontrakter om fælles indkøb af militært materiel, der er indgået inden den 1. januar 2031 af ordregivende myndigheder eller ordregivere fra mindst tre medlemsstater, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

i) de ordregivende myndigheder eller ordregiverne fra de berørte medlemsstater indkøber identiske forsvarsprodukter eller produkter, der kun er genstand for mindre ændringer

ii) kontrakten omfatter som minimum fælles vedligeholdelse af de indkøbte forsvarsprodukter ud over indkøb af forsvarsprodukterne. Kravet om, at kontrakten skal omfatte fælles vedligeholdelse, kan fraviges, hvis det indkøbte forsvarsprodukt typisk ikke kræver vedligeholdelse

iii) entreprenører, der er involveret i fælles indkøb, skal være hjemmehørende og have deres ledelsesstruktur i Unionen, et EØS-EFTA-land eller Ukraine. De må ikke kontrolleres af et tredjeland, der ikke er et EØS-EFTA-land eller Ukraine, eller af en anden tredjelandsenhed, der ikke er hjemmehørende i Unionen, i et EØS-EFTA-land eller i Ukraine

iv) artikel 16, stk. 5, 6 og 9, i Rådets forordning (EU) 2025/1106* finder anvendelse, for så vidt som de henviser til entreprenører

v) de entreprenører, der er involveret i fælles indkøb, kan anses for at opfylde de betingelser for støtteberettigelse, som er omhandlet i litra ii)-iii), hvis de har opfyldt tilsvarende betingelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1092**, (EU) 2021/697***, (EU) 2023/1525**** eller (EU) 2023/2418*****, og forudsat at ingen senere ændringer rejser tvivl om opfyldelsen af disse betingelser

vi) infrastruktur, faciliteter, aktiver og ressourcer, som tilhører de entreprenører og underentreprenører, der er involveret i fælles indkøb, og som anvendes med henblik på det fælles indkøb, skal være beliggende på en medlemsstats, et EØS-EFTA-lands eller Ukraines område. Hvis entreprenører eller underentreprenører, der er involveret i fælles indkøb, ikke råder over umiddelbart tilgængelige alternativer eller relevant infrastruktur samt relevante faciliteter, aktiver og ressourcer på en medlemsstats, et EØS-EFTA-lands eller Ukraines område, kan de anvende infrastruktur, faciliteter, aktiver og ressourcer, som befinder sig eller opbevares uden for disse områder, forudsat at en sådan anvendelse ikke er i modstrid med Unionens og dens medlemsstaters sikkerheds- og forsvarsinteresser

vii) omkostningerne til komponenter med oprindelse uden for Unionen eller EØS-EFTA-lande må ikke overstige 35 % af de anslåede omkostninger til slutproduktets komponenter."

---

* Rådets forordning (EU) 2025/1106 af 27. maj 2025 om oprettelse af instrumentet for sikkerhedstiltag for Europa (SAFE) gennem styrkelse af den europæiske forsvarsindustri (EUT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

** Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1092 af 18. juli 2018 om oprettelse af programmet for udvikling af den europæiske forsvarsindustri med henblik på at støtte konkurrenceevnen og innovationskapaciteten i Unionens forsvarsindustri (EUT L 200 af 7.8.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

*** Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/697 af 29. april 2021 om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

**** Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1525 af 20. juli 2023 om støtte til produktion af ammunition (ASAP) (EUT L 185 af 24.7.2023, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

d) Nr. 4), litra b), affattes således:

"b) ved nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er en gentagelse af tilsvarende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, og som overdrages til den økonomiske aktør, der blev tildelt den oprindelige kontrakt af de samme ordregivende myndigheder eller ordregivere, forudsat at disse bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser er i overensstemmelse med et basisprojekt, og at den oprindelige kontrakt om dette projekt er indgået i henhold til procedurerne for offentligt udbud, begrænset udbud, udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, konkurrencepræget dialog eller innovationspartnerskab.

Muligheden for at anvende denne procedure skal anføres allerede ved det oprindelige udbud, og de ordregivende myndigheder eller ordregiverne skal tage den anslåede samlede værdi af de nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i betragtning ved anvendelse af artikel 8.

Denne fremgangsmåde kan kun benyttes inden for en periode på fem år efter indgåelsen af den oprindelige kontrakt, undtagen under særlige omstændigheder, der fastslås under hensyntagen til leveret materiels og leverede installationers eller systemers forventede levetid og de tekniske vanskeligheder, som et leverandørskifte kunne medføre."

e) Nr. 5) affattes således:

"5) for så vidt angår kontrakter vedrørende levering af luft- og nulemissionstransport til en medlemsstats væbnede styrker eller sikkerhedsstyrker, der er udstationeret eller skal udstationeres i udlandet, når de ordregivende myndighed eller ordregiverne er nødsaget til at indkøbe sådanne tjenesteydelser fra økonomiske aktører, der kun garanterer gyldigheden af deres tilbud i så kort tid, at fristen for procedurerne for offentligt udbud, begrænset udbud eller udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, herunder de i artikel 33, stk. 7, omhandlede kortere frister, ikke kan overholdes."

11) Artikel 29, stk. 2, fjerde afsnit, affattes således:

"Rammeaftaler må højst gælde for en periode på ti år, undtagen under særlige omstændigheder, der fastslås under hensyntagen til leveret materiels og leverede installationers eller systemers forventede levetid og de tekniske vanskeligheder, som et leverandørskifte kunne medføre."

12) I afsnit II, kapitel V indsættes som artikel 29a:

"Artikel 29a
Dynamisk indkøbssystem

1. Ved almindelige indkøb, der er generelt tilgængelige på markedet og opfylder de ordregivende myndigheders/ordregivernes krav, kan de ordregivende myndigheder eller ordregiverne anvende et dynamisk indkøbssystem. Det dynamiske indkøbssystem skal anvendes som en fuldt elektronisk proces og skal i hele indkøbssystemets gyldighedsperiode være åbent for enhver økonomisk aktør, der opfylder udvælgelseskriterierne. Det kan inddeles i kategorier af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der er objektivt defineret på grundlag af karakteristika ved de indkøb, der skal foretages under den pågældende kategori. Sådanne karakteristika kan omfatte en henvisning til den maksimale tilladte størrelse af de successive specifikke kontrakter eller et specifikt geografisk område, hvor efterfølgende successive kontrakter vil blive gennemført.

2. Med henblik på indkøb på grundlag af et dynamisk indkøbssystem følger de ordregivende myndigheder eller ordregiverne reglerne for begrænsede udbud. Alle ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne, skal optages i systemet. Når de ordregivende myndigheder eller ordregiverne har inddelt systemet i kategorier af varer, bygge og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i overensstemmelse med stk. 1 i denne artikel, specificerer de udvælgelseskriterierne for hver kategori.

   Uanset artikel 33 gælder der følgende tidsfrister:

a) Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse skal være 30 dage fra henholdsvis datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvor en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. Der gælder ikke yderligere tidsfrister for modtagelse af ansøgninger om deltagelse, når først opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem er sendt.

b) Fristen for modtagelse af tilbud er mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

3. Al kommunikation i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem må kun ske elektronisk.

4. Med henblik på tildeling af kontrakter under et dynamisk indkøbssystem træffer de ordregivende myndigheder eller ordregiverne følgende foranstaltninger:

a) de offentliggør en indkaldelse af tilbud, hvori det præciseres, at der er tale om et dynamisk indkøbssystem

b) de præciserer i udbudsdokumenterne som minimum arten og den anslåede mængde af de påtænkte indkøb og anfører alle de nødvendige oplysninger om det dynamiske indkøbssystem, herunder hvordan det dynamiske indkøbssystem fungerer og oplysninger om det anvendte elektroniske udstyr og de tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning

c) de angiver enhver inddeling i kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de karakteristika, der definerer dem

d) de giver ubegrænset og fuld direkte adgang til udbudsdokumenterne, så længe systemet er gyldigt.

5. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne giver under hele det dynamiske indkøbssystems løbetid alle økonomiske aktører mulighed for at ansøge om at blive optaget i systemet på de betingelser, der er omhandlet i stk. 2. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne afslutter deres vurdering af sådanne anmodninger i overensstemmelse med udvælgelseskriterierne senest 10 arbejdsdage efter modtagelsen. Denne frist kan i individuelle sager, og hvis det er berettiget, forlænges til 15 arbejdsdage, især på grund af behovet for at undersøge supplerende dokumentation eller på anden måde kontrollere, om udvælgelseskriterierne er opfyldt.

Uanset første afsnit kan de ordregivende myndigheder eller ordregiverne, så længe opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke offentlige udbud under det dynamiske indkøbssystem ikke er udsendt, forlænge vurderingsperioden, forudsat at der ikke gives nogen opfordring til at afgive tilbud i løbet af den forlængede vurderingsperiode. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne skal i udbudsdokumenterne angive længden af den forlængede periode, de agter at anvende.

De ordregivende myndigheder eller ordregiverne informerer ved snarligst mulige lejlighed den pågældende økonomiske aktør om, hvorvidt den pågældende er optaget i det dynamiske indkøbssystem.

6. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne opfordrer alle optagne deltagere til at afgive et tilbud for hvert af de specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem i overensstemmelse med artikel 34. Når det dynamiske indkøbssystem er inddelt i kategorier af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, opfordrer de ordregivende myndigheder eller ordregiverne alle de deltagere, som er optaget i den kategori, der svarer til de pågældende specifikke udbud, til at afgive tilbud.

De tildeler kontrakten til den tilbudsgiver, der har afgivet det bedste bud på grundlag af de tildelingskriterier, der er angivet i udbudsbekendtgørelsen for det dynamiske indkøbssystem eller, hvis en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. Disse kriterier kan, hvor det er hensigtsmæssigt, præciseres i opfordringen til at afgive tilbud.

7. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne angiver gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem i indkaldelsen af tilbud. De underretter Kommissionen om enhver ændring i gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

a) den formular, der oprindelig blev brugt i indkaldelsen af tilbud om det dynamiske indkøbssystem, hvis gyldighedsperioden ændres, uden at systemet afsluttes

b) en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 30, stk. 3, hvis systemet afsluttes.

8. Der kan ikke hverken forud for eller under gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem pålægges økonomiske aktører, der har interessere i eller er part i det dynamiske indkøbssystem, noget administrationsgebyr.

13) Artikel 30 ændres således:

a) Stk. 2 affattes således:

"2. Ordregivende myndigheder eller ordregivere, der ønsker at indgå en kontrakt eller en rammeaftale ved offentligt udbud, begrænset udbud, udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse,

konkurrencepræget dialog eller innovationspartnerskab tilkendegiver deres hensigt herom ved en udbudsbekendtgørelse."

b) Følgende indsættes som stk. 2a:

"2a. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne fremsender en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, senest 30 dage efter tildelingen af hver kontrakt. De har dog mulighed for at fremsende disse meddelelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

14) Artikel 33, stk. 2, affattes således:

"2. Ved begrænsede udbud, udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskab er minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse 37 dage regnet fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

Ved begrænsede udbud er minimumsfristen for modtagelse af tilbud mindst 40 dage regnet fra datoen for afsendelsen af opfordringen.

15) Artikel 34, stk. 1, affattes således:

"1. Ved begrænsede udbud, udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber opfordrer de ordregivende myndigheder eller ordregiverne samtidigt og skriftligt de udvalgte ansøgere til at afgive tilbud eller til at forhandle, hvis der er tale om en konkurrencepræget dialog, til at deltage i dialogen eller, hvis der er tale om et innovationspartnerskab, til at indgive en ansøgning om deltagelse."

16) Artikel 35 ændres således:

a) Stk. 1 affattes således:

"1. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne underretter hurtigst muligt ansøgere og tilbudsgivere om, hvilke beslutninger der er truffet vedrørende tildeling af en kontrakt, indgåelse af en rammeaftale eller optagelse i et dynamisk indkøbssystem, herunder begrundelsen for enhver beslutning om ikke at tildele en kontrakt, om ikke at indgå en rammeaftale, for hvilken der har været afholdt konkurrencebaserede udbud, om at genoptage proceduren eller om ikke at indføre et dynamisk indkøbssystem. Underretningen sker skriftligt, hvis de ordregivende myndigheder eller ordregiverne modtager anmodning herom."

b) Stk. 3 affattes således:

"3. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne kan beslutte ikke at meddele visse af de i stk. 1 omhandlede oplysninger om tildelingen af kontrakt, indgåelsen af rammeaftaler eller optagelsen i et dynamisk indkøbssystem, hvis en sådan videregivelse ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser, navnlig forsvars- og/eller sikkerhedsinteresser, eller til skade for bestemte offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for den loyale konkurrence mellem disse."

17) I afsnit II, kapitel VII, afdeling 2 indsættes som artikel 46a og 46b:

"Artikel 46a

Begrænsning af antallet af i øvrigt kvalificerede ansøgere, som opfordres til at deltage

1. Ved begrænsede udbud, udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber kan de ordregivende myndigheder eller ordregiverne begrænse antallet af ansøgere, som opfylder udvælgelseskriterierne, og som vil blive opfordret til at afgive tilbud eller til dialog, forudsat at der i overensstemmelse med stk. 2 er et mindste antal kvalificerede ansøgere.

2. De ordregivende myndigheder eller ordregiverne angiver i udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen de objektive og nikkediskriminerende kriterier eller regler, de agter at anvende, det mindste antal ansøgere, der vil blive opfordret til at afgive tilbud, og eventuelt et største antal ansøgere.

   Ved begrænsede udbud er dette mindste antal ansøgere fem. Ved udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber er det mindste antal ansøgere tre. Under alle omstændigheder skal antallet af ansøgere, der opfordres til at afgive tilbud, være tilstrækkelig stort til at sikre reel konkurrence.

   De ordregivende myndigheder eller ordregiverne opfordrer et antal ansøgere, der mindst svarer til det forud fastsatte mindste antal ansøgere, til at afgive tilbud. Hvis antallet af ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne og minimumskravene som omhandlet i artikel 38, stk. 3, er lavere end minimumsantallet, kan den ordregivende myndighed dog gå videre med proceduren ved at opfordre de ansøgere, der er i besiddelse af de krævede kapaciteter, til at afgive tilbud. Den ordregivende myndighed eller ordregiverne lader ikke proceduren omfatte økonomiske aktører, som ikke har ansøgt om deltagelse, eller ansøgere, som ikke er i besiddelse af de krævede kapaciteter.

Artikel 46 b

Begrænsning af antallet af tilbud og løsninger

Når de ordregivende myndigheder eller ordregiverne anvender muligheden for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, jf. artikel 26, stk. 3, eller løsninger, der skal diskuteres, som omhandlet i artikel 27, stk. 4, gennemfører de denne begrænsning på grundlag af de tildelingskriterier, der er indeholdt i udbudsdokumenterne. I den afsluttende fase skal der være et antal, som kan sikre en reel konkurrence, forudsat at der er et tilstrækkeligt antal tilbud, løsninger eller kvalificerede ansøgere."

18) I afsnit II, kapitel VII, afdeling 3 indsættes som artikel 49a:

"Artikel 49a

Ændring af kontrakter i deres løbetid

1. Kontrakter og rammeaftaler kan ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv i følgende tilfælde:

   a) hvis ændringerne, uanset deres handelsmæssige værdi, er forudset i de oprindelige udbudsdokumenter i klare, præcise og entydige revisionsklausuler, hvilket kan omfatte klausuler om revision af priserne, eller revisionsmuligheder. Sådanne klausuler skal angive omfang og karakter af mulige ændringer eller muligheder samt de betingelser, hvorunder de kan anvendes. De omfatter ikke ændringer eller muligheder, der kan ændre kontraktens eller rammeaftalens overordnede karakter

b) ved supplerende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller vareleverancer fra den oprindelige entreprenør, som er blevet nødvendige, og som ikke var omfattet af det oprindelige udbud, såfremt en ændring af entreprenøren:

i) ikke er mulig af økonomiske eller tekniske årsager såsom krav om indbyrdes tilstrækkeligheden eller interoperabilitet med eksisterende udstyr, tjenesteydelser eller installationer, der blev indkøbt i forbindelse med det oprindelige udbud og

ii) ville forårsage betydelige problemer eller en væsentlig forøgelse af den ordregivende myndigheds/ordregiverens omkostninger

En eventuel prisstigning må dog ikke overstige 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

c) når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

i) behovet for ændring er opstået som følge af omstændigheder, som en omhyggelig ordregivende myndighed eller ordregiver ikke kunne forudse

ii) ændringen ændrer ikke kontraktens overordnede karakter

iii) en eventuel prisstigning er ikke større end 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt eller rammeaftale. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende myndighed eller ordregiveren oprindelig havde tildelt kontrakten, som følge af:

iv) en utvetydig revisionsklausul eller -mulighed i overensstemmelse med litra a)

v) at den oprindelige entreprenør helt eller delvis efterfølges af en anden økonomisk aktør, der opfylder de kriterier for kvalitativ udvælgelse, der var gældende for den oprindelige entreprenør, efter omorganisering af en virksomhed, herunder overtagelse, fusion, erhvervelse eller insolvens, såfremt dette ikke medfører andre væsentlige ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå dette direktiv, eller

vi) at den ordregivende myndighed eller ordregiveren selv påtager sig hovedentreprenørens forpligtelser over for underentreprenørerne, når denne mulighed gives i den nationale lovgivning i medfør af artikel 21

e) såfremt ændringerne uanset deres værdi ikke er væsentlige som defineret i stk. 2.

Ordregivende myndigheder eller ordregivere, der har ændret en kontrakt i de litra b) og c) nævnte tilfælde, offentliggør en bekendtgørelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*. En sådan bekendtgørelse skal tilsvarende indeholde de oplysninger, der kræves i en bekendtgørelse om indgåede kontrakter.

2. Med henblik på beregningen af den pris, som er omhandlet i stk. 1, litra b) og c), skal den ajourførte pris være referenceværdien, når kontrakten omfatter en indberetningskanal.

3. En ændring af en kontrakt eller en rammeaftale i dens løbetid betragtes som væsentlig som omhandlet i stk. 1, litra e), hvis ændringen bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter bliver væsentligt forskellig fra den oprindelig indgåede. Med forbehold af stk. 1 og 2, betragtes en ændring under alle omstændigheder som væsentlig, hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

   a) ændringen indfører betingelser, der, hvis de havde været en del af den oprindelige udbudsprocedure, ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, eller som ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren

   b) ændringen ændrer kontraktens eller rammeaftalens økonomiske balance til entreprenørens fordel på en måde, som den oprindelige kontrakt eller rammeaftale ikke gav mulighed for

   c) ændringen udvider kontraktens eller rammeaftalens anvendelsesområde betydeligt

   d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende myndighed eller ordregiveren oprindeligt havde tildelt kontrakten, i andre tilfælde end dem, der er omhandlet i stk. 1, litra d).

4. En ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv er nødvendig for andre ændringer af bestemmelserne i en offentlig kontrakt eller en rammeaftale i løbet af dennes løbetid end dem, der er anført i stk. 1."

19) Artikel 65, 66 og 68 udgår.

Artikel 7

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den […] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De meddeler straks Kommissionen disse bestemmelser.

   De anvender disse bestemmelser fra den […].

   Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 8

Dette direktiv træder i kraft på […]dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 9

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den .

På Europa-Parlamentets vegne *Formand*	*På Rådets vegne* *Formand*